

MŰTRÁGYA ÉRTÉKESÍTÉS

2010. év I-III. negyedév



**Műtrágya értékesítés
2010. év I-III. negyedév**

Megjelenik negyedévente

Felelős szerkesztő:

Dr. Vágó Szabolcs
osztályvezető

Készítette:

Petőné Varga Éva
petone.varga.eva@aki.gov.hu
Telefon: (06 1) 476-3081

Közreműködött:

Csoltai Veronika
Dankóné Seres Zsuzsanna

Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Statisztikai Osztály
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-3060

Fax: (06 1) 476-3304

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

Ezen kívül figyelmébe ajánljuk a Statisztikai Osztály havonta megjelenő, az élelmiszergazdaság külkereskedelmét bemutató összefoglalóját, valamint a Piaci Információs Osztály Baromfi, Gabona és Ipari Növények, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseit is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

Összefoglaló.....	3
Műtrágya értékesítés cikkelemenként.....	8
A fontosabb egyszerű nitrogén műtrágyák 2010. I-III. negyedév.....	8
A fontosabb egyszerű foszfor és kálium műtrágyák 2010. I-III. negyedév.....	9
A fontosabb összetett műtrágyák 2010. I-III. negyedév.....	10
Műtrágya értékesítés alakulása 2009 és 2010 I-III. negyedévében.....	11

Összefoglaló

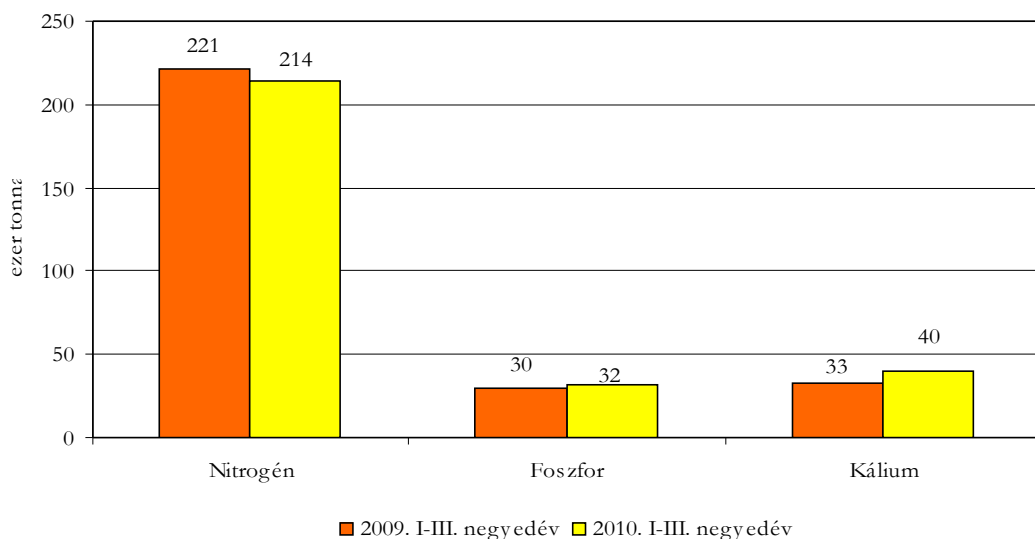
A műtrágya értékesítés alakulása 2010 I-III. negyedévben

A műtrágyaárak 2010. harmadik negyedévében emelkedtek, de 2010 első három negyedévében összességében 20%-kal alacsonyabbak voltak, mint egy évvel korábban. Ennek köszönhetően a műtrágya felhasználás változatlan szintje mellett, a mezőgazdasági termelők az előző évinél 22%-kal kevesebbet költöttek műtrágyavásárlásra.

A 2010. január-szeptemberi időszakban a termelők által vásárolt műtrágyák NPK hatóanyag tartalma összesen 286,5 ezer tonna volt, amelynek 75%-a nitrogén, 11%-a foszfor, 14%-a kálium hatóanyag. A nitrogén hatóanyag kismértékben (4%-kal) csökkent, viszont a foszfor hatóanyag 7%-kal, a kálium pedig 21%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. (1. ábra) A foszfor, kálium mennyisége továbbra is nagyon alacsony, javulás csak a 2009. évi bázishoz képest mutatkozik, amikor a termelési költség minimalizálására törekedve, a termelők a lehető legkevesebb műtrágyát vásárolták, és a foszfor-, káliumpótlás háttérbe szorult.

1. ábra

**A mezőgazdasági termelő részére értékesített műtrágya
(hatóanyag súly: ezer tonna)**



Forrás: AKI adatgyűjtés

Természeti súlyban számolva összesen 810 ezer tonna volt a közvetlenül mezőgazdasági termelőknek értékesített NPK műtrágya, amelyből 632 ezer tonna az egyszerű nitrogén műtrágya, 152 ezer tonna az összetett műtrágya mennyisége. Egyszerű foszfor műtrágyából alig 2 ezer tonnát, a kálium műtrágyából pedig 23 ezer tonnát értékesítettek 2010 első háromnegyed évében. Az

egyszerű foszfor és kálium műtrágyák szerepét mindinkább átveszik az olyan összetett műtrágyák, amelyek az adott hatóanyag nagy mennyisége mellett nitrogént is tartalmaznak, például a MAP, DAP, kálium-nitrát.

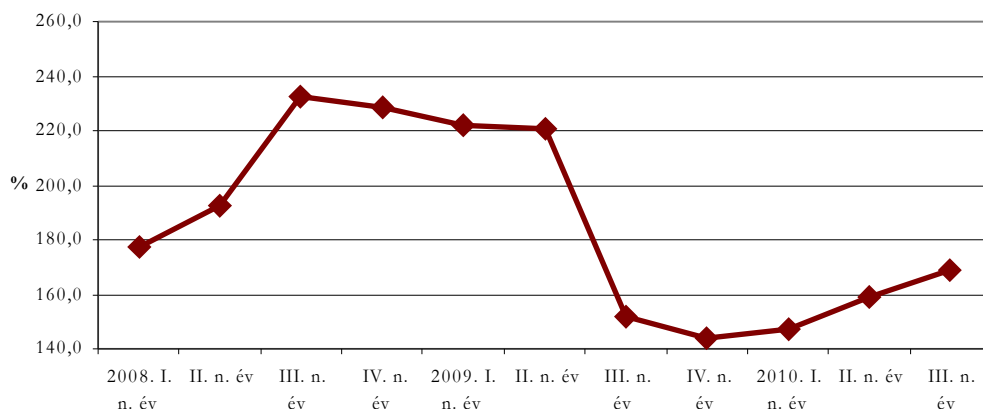
Az egyszerű nitrogén műtrágyák körében 2010-ben is a mészammónsalétrom (27% N), azaz a MAS, és az ammónium-nitrát (34% N) volt a legnépszerűbb. A nitrogén műtrágya értékesítés háromnegyedét (44, illetve 30%-át) e két termék adta. Az utóbbi években ammónium-nitrát túlsúlya egyre inkább csökken, ami szerencsés folyamat, hiszen agronómiai és biztonsági szempontból is előnyösebb a MAS. Az egy komponensű foszfor és kálium műtrágyák esetében a szuperfoszfát (18-22% P), valamint a kálium klorid (60% K) a meghatározó. Az összetett műtrágyák között az NPK 15:15:15% fogyott a legnagyobb mennyiségben, az összetett műtrágya forgalom több mint 30%-át adta ez az összetétel. Mellette igen keresett volt a MAP, az NPK 8:24:24%, az NPK 8:20:30%, és az NPK 8:21:21% hatóanyag tartalmú műtrágya is, amelyek részesedése egyenként 3-8% körüli volt.

Árak, árakra ható tényezők

Az árak 2010-ben mindhárom negyedévben emelkedtek az előző negyedévhez viszonyítva. Az emelkedés ellenére az árszint az első félévben alacsonyabb volt, mint 2009 ugyanezen időszakában a magas bázis miatt, hiszen a 2008. évi „árrobbanás” után 2009 első félévében még magasak maradtak az árak, árcsökkenés csak a 3. negyedévben kezdődött. (2. ábra)

2. ábra

A műtrágya átlagárának változása (2005=100%)



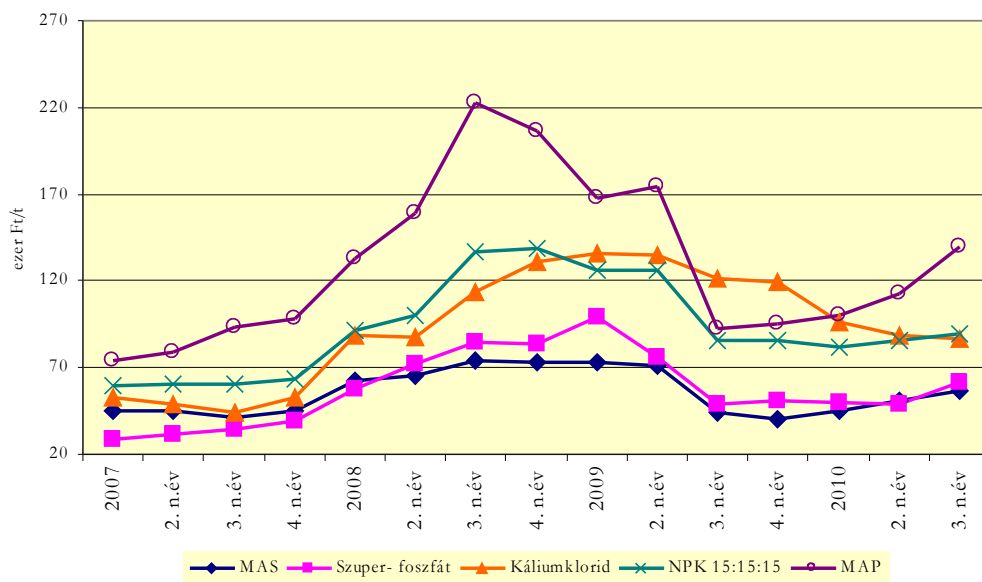
Forrás: KSH

Mivel 2009 második félévében igen erősen estek az árak, – tulajdonképpen visszarendeződtek az árrobbanás előtti, 2007. évi szintre – 2010 3. negyedévében az aktuális ár meghaladta az egy

évvel korábbit. Ez egyrészt arra utal, hogy az árak alakulása kezd visszazökkenni a régi kerékvágásba, (mintha a 2008-as és 2009-es első félév extrém magas árait zárójelbe téve, a 2007-es év folytatódna az árak tekintetében). Másrészt szokatlan az áremelkedés az év 3. negyedévében, amikor a termelők részéről alig van kereslet a műtrágyára és inkább csökkenni szoktak az árak. 2010 3. negyedévében az előző negyedévhez viszonyítva az áremelkedés, az egyes termékek esetében jellemzően 5-10%-os volt, de a foszfor műtrágyák és a magas foszfor tartalmú műtrágyák (pl. MAP) ára erőteljesebben (25%) emelkedett. A kálium műtrágya ára ellenben csökkent, bár még így is sokkal magasabb, mint az árrobbanás előtti, 2007-es ár. Az NPK 15:15:15-ből a túlkínálat miatt csak mérsékelten növekedett az ár 2010-ben. (3. ábra)

3. ábra

Néhány fontosabb műtrágya árának alakulása negyedévenként (2007-2010)



Forrás: KSH

Az árakban trendforduló volt 2010-ben. A nitrogén árak 2010 januárjában sokkal alacsonyabbak voltak, mint egy évvel korábban – a 2009 évi túlkínálat miatt –, de a tavaszi szezonban a gyárak erősen emelték az áraikat. Az önköltség nő, mivel a kőolaj és földgáz árak folyamatosan emelkednek, és a nemzetközi kereslet helyreállt. A gyáraknál hatalmas profitelvárás van, mert a korábbi évben komoly veszteséget szenvedtek a túlkínálat miatt. A nitrogén műtrágya árában további erős áremelkedés várható. A foszfor műtrágya árában, a nitrogénhez hasonlóan az első negyedévben volt a trendforduló, a kálium esetében viszont eltolódott, októbertől kezd kibontakozni az áremelkedés.

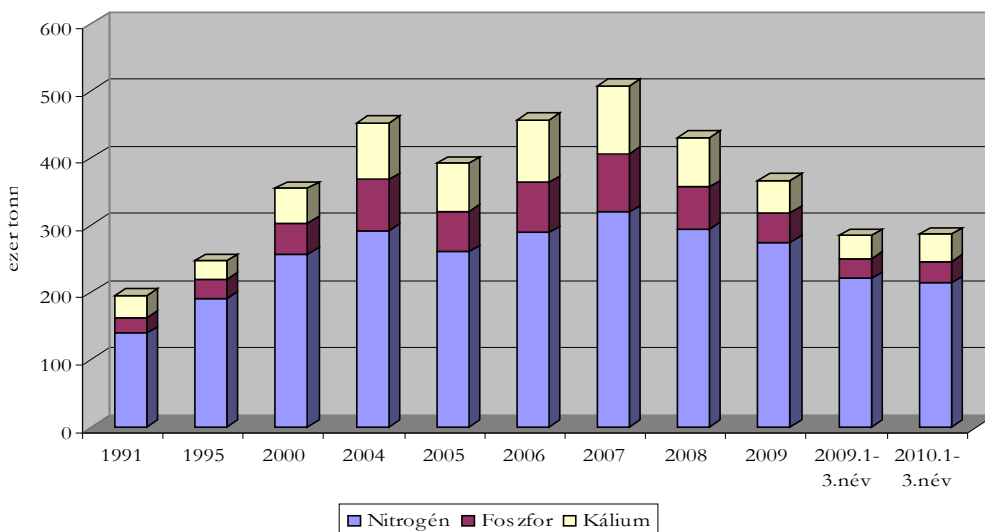
A 3. negyedévi áremelkedést több tényező is magyarázza. Az euró árfolyamának erősödése szinte azonnal érződik, hisz nettó importőrök vagyunk. A terményárak emelkedése az inputárak emelkedését indukálja. Mindemellett ebben az évben a régiós gyárakban nem volt folyamatos a termelés. Nyáron elmaradtak az ilyenkor szokásos elővásárlások.

Szakértők azt a vélemény erősítik, hogy a 4. negyedévi beszerzések elmaradnak a szokásostól. A tényleges vásárlások inkább a következő naptári évre csúsznak, amely viszont logisztikai problémát vetít előre. A tavaszi idényben szükséges műtrágya célba juttatása hatalmas szállító kapacitásokat igényel.

Hosszabb idősort tekintve valószínűnek látszik, hogy a 2010. évi összes műtrágya értékesítés épp csak eléri az előző évi mennyiséget, vagy inkább elmarad attól. (4. ábra) A terméseredmények mennyiségben, és minőségben is elmaradnak a várttól, a kevésbé sikeres gazdasági év rontja a termelési kedvet, költségtakarékos megoldásokra ösztönöz. A műtrágyaárak 4. negyedévi emelkedése alapján valószínűsíthető, hogy a termelők nem fognak többet vásárolni 2010 utolsó negyedévében, mint egy éve. Ha ez így történik, a 2010. évi műtrágya értékesítés a 10 évvel ezelőtti szintre csúszik vissza.

4. ábra

**A mezőgazdasági termelők által megvásárolt műtrágya
(hatóanyag súly: ezer tonna)**



Forrás: AKI adatgyűjtés

A műtrágya értékesítés alakulása hatóanyagban*

Megnevezés	2009. I-III. negyedév	2010. I-III. negyedév	(tonna)
			2010/2009 %
Egyszerű műtrágyák összesen	212 051	209 489	98,8
Ebből: Nitrogén	203 376	195 417	96,1
Foszfor	248	450	181,4
Kálium	8 427	13 623	161,7
Összetett műtrágyák összesen	72 243	77 016	106,6
Ebből: Nitrogén	17 741	18 775	105,8
Foszfor	29 735	31 474	105,8
Kálium	24 767	26 767	108,1
NPK műtrágyák összesen	284 294	286 506	100,8
Ebből: N (Egyszerű+összetett)	221 117	214 191	96,9
P (Egyszerű+összetett)	29 983	31 924	106,5
K (Egyszerű+összetett)	33 194	40 390	121,7

A műtrágya értékesítés alakulása értékben*

Megnevezés	2009. I-III. negyedév	2010. I-III. negyedév	(millió forint)
			2010/2009 %
Egyszerű műtrágyák összesen	51 485	36 358	70,6
Ebből: Nitrogén	49 500	34 147	69,0
Foszfor	80	130	163,6
Kálium	1 905	2 080	109,2
Összetett műtrágyák összesen	16 644	16 109	96,8
NPK műtrágyák összesen	68 129	52 467	77,0
Egyéb, nem NPK műtrágyák	1 160	1 416	122,1
Műtrágya értékesítés összesen	69 289	53 882	77,8

* A táblázat a mezőgazdasági termelőnek, erdőgazdaságnak, egyéb közvetlen felhasználónak, valamint az ÁFÉSZ-eknek, gazda- és vegyesboltoknak értékesített műtrágyát tartalmazza.

Műtrágya értékesítés cikkelemenként

A fontosabb egyszerű nitrogén műtrágyák*

2010. I-III. negyedév

Megnevezés	Hatóanyag tartalom %	Természetes súly tonna	Hatóanyag súly tonna	Érték folyóáron (ÁFA nélkül) millió forint	ÁFA nélküli átlagár ezer Ft/t
Nitrogén műtrágyák összesen		643 659	195 417	34 147	
Ammóniumnitrát, szemcsés	34	193 607	65 827	11 653	60,2
Kalcium nitrát	15,5	1 363	206	122	89,3
Karbamid	46	25 482	11 722	1 816	71,3
Mészammónsalétrom	27	280 988	75 867	13 315	47,4
Mikramid	45	103	46	19	190,1
Nitrosol	28	15 578	4 362	641	41,1
Nitrosol	30	12 219	3 666	577	47,2
Egyéb nitrogén műtrágyák:		112 481	32 215	5 878	52,3
ebből nagyobb volumenben/értékben forgalmazott műtrágyák					
Ammóniumnitrát	32	26 164	8 371	1 534	58,6
Ammóniumsulfát 26% 50 kg	26	948	246	54	56,7
DAM	30	3 809	1 143	170	44,5
DASA	26	6 182	1 612	291	47,1
DASAMAG	24	370	89	17	46,8
Fertisol 20	20	264	53	9	34,6
Fertisol 23	23	3 101	713	112	36,2
Fertisol 28	28	1 526	427	71	46,8
Karbamid oldat 18	18	580	166	28	48,9
Nikrol	28	37 081	10 383	1 647	44,4
Nikrol	21	1 264	265	40	31,8
Nikrol-Zn Plus	27	586	153	31	52,1
NS	25	5 605	1 642	260	46,4
NS+13S	26	970	282	89	91,8

* A táblázat a mezőgazdasági termelőnek, erdőgazdaságnak, egyéb közvetlen felhasználónak, valamint az ÁFÉSZ-eknek, gazda- és vegyesboltoknak értékesített műtrágyát tartalmazza.

A fontosabb egyszerű foszfor és kálium műtrágyák*

2010. I-III. negyedév

Megnevezés	Hatóanyag tartalom %	Természetes súly tonna	Hatóanyag súly	Érték folyóáron (ÁFA nélkül) millió forint	ÁFA nélküli átlagár ezer Ft/t
Foszfor műtrágyák összesen		1 923	450	130	
Szuperfoszfát	18	216	39	12	56
Szuperfoszfát	19	78	15	4	57
Szuperfoszfát	20	1 195	200	66	55
Egyéb foszfáttartalmú műtrágyák		434	196	48	110
ebből a nagyobb volumenben/értékben forgalmazott műtrágyák					
Triple szuperfoszfát	46	45	21	5	121
Hyperfoszfát	26	30	8	2	57
Kálium műtrágyák összesen		23 246	13 623	2 080	
Kálium-klorid, granulált	60	20 165	12 100	1 779	88
Kálium-klorid, por	60	415	249	32	76
Egyéb kálium műtrágyák		2 665	1 274	269	25
ebből a nagyobb volumenben/értékben forgalmazott műtrágyák					
Patent-káli	30	1 080	540	127	118
Kálium-szulfát	30	557	168	54	98
Korn-káli	40	118	47	9	79
Összetett műtrágyák összesen		162 424	56 949	16 109	
Egyszerű és összetett műtrágyák összesen		831 252	266 439	52 467	
Egyéb, nem NPK műtrágyák összesen				1 416	

* A táblázat a mezőgazdasági termelőnek, erdőgazdaságnak, egyéb közvetlen felhasználónak, valamint az ÁFÉSZ-eknek, gazda- és vegyesboltoknak értékesített műtrágyát tartalmazza.

A fontosabb összetett műtrágyák* 2010. I-III. negyedév

A termék összetétele			természetes súly	mennyiség hatóanyag súly tonna			érték eladási áron ÁFA nélkül	áfa nélküli átlagár
N	P	K	tonna	N	P	K	millió Ft	ezer Ft/t
Összetett műtrágyák összesen			162 424	18 775	31 474	26 767	16 109	99,2
ebből:								
11	52	0	5 678	625	2 952	-	768	135,3
11	53	0	3 444	379	1 825	-	421	122,1
15	20	0	1 954	293	391	-	228	116,9
18	25	0	500	90	125	-	40	79,9
18	46	0	1 330	239	612	-	162	121,6
10	46	0	1 630	163	750	-	189	115,8
0	10	24,5	2 508	-	251	614	181	72,1
0	10	28	1 820	-	182	510	152	83,6
13	0	46	199	26	-	91	48	240,8
5	10	22	815	41	82	179	103	126,5
8	20	30	7 314	585	1 463	2 194	821	112,3
8	21	21	5 088	407	1 068	1 068	532	104,5
8	24	24	1 700	136	408	408	199	116,9
10	10	20	337	34	34	67	35	104,2
15	15	15	50 379	7 557	7 557	7 557	4 356	86,5
16	12	14	17	3	2	2	2	98,1
16	16	16	1 101	176	176	176	91	82,6
8	12	25	1 653	132	198	413	160	96,9
8	14	16	1 914	153	268	306	247	128,9
10	20	20	1 598	160	320	320	166	103,8
5	14	28	4		1	1		87,0
5	15	30	817	41	122	245	71	87,3
7	10	32	123	9	12	39	12	98,8
8	24	24	12 109	969	2 906	2 906	1 485	122,6
15	10	10	618	93	62	62	46	74,4
16	12	14	248	40	30	35	23	93,2

* A táblázat a mezőgazdasági termelőnek, erdőgazdaságnak, egyéb közvetlen felhasználónak, valamint az ÁFÉSZ-eknek, gazda- és vegyesboltoknak értékesített műtrágyát tartalmazza.

Műtrágya értékesítés alakulása 2009 és 2010 I-III. negyedében*

Megnevezés	Hatóa. tart.	természetes súly			érték eladási áron ÁFA nélkül		
	%	tonna		2010/ 2009%	millió Ft		2010/ 2009%
		2009. I-III. negyedév	2010. I-III. negyedév		2009. I-III. negyedév	2010. I-III. negyedév	
Nitrogén műtrágyák összesen		660 300	643 659	97,5	49 500	34 147	69,0
Ammóniumnitrát, szemcsés	34	270 411	193 607	71,6	21 316	11 653	54,7
Kalcium nitrát	15,5	1 014	1 363	134,5	105	122	116,4
Karbamid	46	24 648	25 482	103,4	2 305	1 816	78,8
Mészammónsalétrom	27	255 998	280 988	109,8	17 640	13 315	75,5
Mikramid	45	161	103	63,7	34	19	57,9
Nitrosol	28	11 339	15 578	137,4	714	641	89,8
Nitrosol	30	15 232	4 753	31,2	1 155	222	19,2
Egyéb nitrogén műtrágyák összesen		79 886	118 480	148,3	6 047	6 092	100,7
ebből nagyobb volumenben/értékben forgalmazott műtrágyák:							
DAM	30	5 056	3 809	75,3	382	170	44,4
DASA	26	7 688	6 182	80,4	681	291	42,7
Fertisol 23	23	2 044	3 101	151,7	101	112	110,7
Fertisol 28	28	1 234	1 526	123,7	58	71	123,0
Nikrol	28	45 737	37 081	81,1	3 262	1 647	50,5
Nikrol	21	1 523	1 264	83,0	78	40	51,5
Foszfor műtrágyák összesen		1 031	1 923	186,4	80	130	163,6
Kálium műtrágyák összesen		14 406	23 246	161,4	1 905	2 080	109,2
Kálium-klorid, granulált	60	13 137	20 581	156,7	1 575	1 779	112,9
Kálium-szulfát	50	266	1 080	405,7	73	127	174,1
Patent-káli	30	300	557	185,6	44	54	123,7
Korn-káli	40	208	118	56,6	28	9	33,6
Összetett műtrágyák összesen		150 124	162 424	108,2	16 644	16 109	96,8
Egyszerű és összetett műtrágyák összesen		825 861	831 252	100,7	68 129	52 467	77,0
Egyéb, nem NPK műtrágya					1 160	1 416	122,1

* A táblázat a mezőgazdasági termelőnek, erdőgazdaságnak, egyéb közvetlen felhasználónak, valamint az ÁFÉSZ-eknek, gazda- és vegyesboltoknak értékesített műtrágyát tartalmazza.



Megjelenik az
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Statisztikai Osztályának gondozásában